

**Uchwała Nr XLII/315/2010
Rady Gminy i Miasta Raszków
z dnia 30 września 2010 r.**

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla
Gminy i Miasta Raszków na lata 2010 – 2015**

Na podstawie art. 18 ust.2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz.1591 z późniejszymi zmianami) oraz art. 6 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami) Rada Gminy i Miasta Raszków uchwała, co następuje :

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy i Miasta Raszków na lata 2010 – 2015, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Raszków.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr XLII/315/2010
Rady Gminy i Miasta Raszków
z dnia 30 września 2010 r.
w sprawie przyjęcia Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
dla Gminy i Miasta Raszków
na lata 2010 – 2015

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy i Miasta Raszków na lata 2010-2015.

I. WSTĘP

Skuteczne przeciwdziałanie i zwalczanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy różnych służb i zintegrowanych działań profilaktycznych, pomocowych i interwencyjnych w tym zakresie. Dlatego też tworzy się „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy i Miasta Raszków na lata 2010-2014”, który będzie gwarancją skutecznych działań.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtuje jego osobowość, system wartości, poglądy, a także styl życia. Rodziny nic i nikt nie jest w stanie zastąpić. Bowiem wytworzenie bezpośrednich, indywidualnych i osobistych związków, których ciepło jest niezbędne do zaspokojenia potrzeb miłości, przynależności i szacunku, a także prawidłowego rozwoju psychicznego jej członków możliwe jest w naturalnej, biologicznej rodzinie. Zdarzają się jednak przypadki dezorganizacji w rodzinie, i wówczas rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Zaburzeniu ulegają role wewnątrzrodzinne, łamane są wcześniej ustalone reguły, a także rodzina przestaje być azylem bezpieczeństwa, miłości. Jedną z takich przyczyn dezorganizacji życia w rodzinie jest przemoc domowa.

Istnieje wiele określeń zjawiska przemocy w rodzinie. I tak według definicji zawartej w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, „przemoc to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszając ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”. Z kolei J. Merlibroda przemoc domową określa jako: „każde działanie lub rażące zaniechanie dokonane przez jednego z członków rodziny przeciwko pozostałym, wykorzystujące istniejącą lub stworzoną przez okoliczności przewagę sił lub władzy i powodujące u ich ofiar szkody lub cierpienia, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie fizyczne bądź psychiczne”.

Inaczej mówiąc, przemoc domowa to każde zachowanie, które powoduje psychiczne lub fizyczne cierpienie osoby bliskiej, narusza jej podstawowe prawa człowieka i ma na celu utrzymanie nad nią kontroli i władzy.

Przemoc doznana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie.

Przemoc w rodzinie może przybierać formy:

- Przemocy fizycznej – bicie, popychanie, kopanie, duszenie, bicie przedmiotami, policzkowanie itp.
- Przemocy psychicznej – wyśmiewanie, szydzenie, lżenie, karanie przez odmowę uczuć, okazywanie braku szacunku, poddawanie stałej krytyce, kontrolowanie i ograniczanie kontaktu z bliskimi
- Przemocy ekonomicznej – zmuszanie do oddawania zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych ...
- Przemocy seksualnej – wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, demonstrowanie zazdrości

Ofiarami przemocy są na ogół współmałżonkowie, partnerzy w związkach nieformalnych, dzieci, osoby starsze, osoby niepełnosprawne, rzadko mężczyźni. Sprawcy przemocy są bezwzględni: zniewalają swe ofiary, stosując wobec nich groźby i demonstracje swej siły. Natomiast ofiary w obliczu przemocy są zwykle bierne, rzadko sięgają po asertywne, a nawet agresywne formy zachowania. Ich wyróżniającą cechą jest silne poczucie winy i przypisywanie sobie odpowiedzialności za akty agresji. Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny ofiary, poczucia bezsilności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w dorosłym życiu. Dlatego też większość ofiar przemocy potrzebuje pomocy innych, bez tego same nigdy nie zdobędą się na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec nich przemocy.

Przemoc domowa jest przestępstwem.

Art. 207 Kodeksu karnego stanowi iż:” Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat” .

II. Podstawa prawna

Najważniejszą z ustaw regulującą obowiązki w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. nr 180 ,poz. 1493 ze zmianami) oraz ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zmianami) i ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2007 r. Nr 70,poz. 473 ze zmianami).

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zobowiązała Radę Ministrów do przyjęcia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (przyjęty uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.), którego zadaniem jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań, mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie jak i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców. Została ona uchwalona „w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie”.

III. Diagnoza zjawiska:

Z danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raszkowie wynika, że przemoc najczęściej występuje w rodzinach, w których występuje alkoholizm, problemy opiekuńczo-wychowawcze, niskie dochody, bieda, niskie wykształcenie oraz mała świadomość społeczna.

Przypadki znęcania najczęściej odbywają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie najbliższej rodziny, tj. małżonkowie, dzieci, rodzeństwo oraz osoby starsze, niepełnosprawne. Ofiary przemocy cierpią w samotności i boją się, a niejednokrotnie wstydzą się o tym mówić i rozgłaszać. Trudno jest im w tych sprawach zeznawać w sądzie i dlatego wolą, aby przemoc ta trwała. Tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie poprzez zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom. Dzieci wychowujące się w rodzinach, gdzie występuje przemoc narażone są na dwa rodzaje niszczących doświadczeń: gdy są bezpośrednimi ofiarami przemocy lub gdy są świadkami przemocy. Istotną rolę w pomaganiu dzieciom i osobom gdzie stosowana jest przemoc, odgrywają osoby, które z racji swojego zawodu mają bezpośredni stały kontakt z osobami lub dziećmi.

Dane dot. przemocy:

Wśród podopiecznych MGOPS w roku 2009 - 9 rodzin zostało objętych pomocą ze względu na występowanie przemocy w rodzinie. Wszczęto 6 procedur „Niebieskiej Karty”. Przeprowadzono 33 interwencje pracownika socjalnego. Natomiast w roku 2008 przemocą w rodzinie dotkniętych było 8 rodzin. Założono 2 „Niebieskie Karty”. Policja z kolei przeprowadziła w roku 2008 - 41 interwencji, w roku 2009 - 35 interwencji. Założyła 15 „Niebieskich Kart” w roku 2008 oraz 6 w roku 2009. W roku 2008 odnotowano 33 rodziny dotknięte przemocą domową, a w roku 2009 - 25 rodzin.

Przemoc w rodzinie zazwyczaj powiązana jest z problemem alkoholizmu w rodzinie. Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że do Komisji zgłoszono 19 osób nadużywających alkoholu. Najczęściej zgłaszały rodziny oraz instytucje takie jak: MGOPS, Policja.

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kontaktowała się z 5 ofiarami przemocy oraz 9 sprawcami przemocy. Natomiast z porad terapeuty w Punkcie Konsultacyjnym ds. osób uzależnionych i ich rodzin skorzystało 40 osób - ofiar przemocy oraz 30 osób sprawców przemocy. Udzielono łącznie 125 porad. W roku 2008 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zaprosił do udziału w szkoleniu dla sprawców przemocy organizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wlkp - 7 sprawców, lecz cały program ukończyła tylko 1 osoba.

Z uwagi na powyższe fakty występujące w naszym środowisku lokalnym, konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tymi problemami. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

IV. Założenia ogólne programu:

Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak i na edukowanie osób stosujących przemoc i korygowanie agresywnych postaw i zachowań. Zakłada realizację celów w oparciu o diagnozę problemu i jego lokalnych uwarunkowań w drodze budowania i udoskonalania współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi

w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Pozwala to na wypracowanie skuteczniejszych i bardziej efektywnych rozwiązań.

CEL:

Ograniczenie problemu przemocy w rodzinie , podejmowanie skutecznych działań oraz zbudowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie i instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy.
2. Zbudowanie systemu współpracy poszczególnych instytucji w zakresie przemocy w rodzinie i powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego.
3. Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doznają;
4. Zapewnienie pomocy psychologicznej i prawnej osobom dotkniętym przemocą domową.

Ad.1. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie i instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy.

1. przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń dla pracowników socjalnych, policjantów, pedagogów szkolnych, kuratorów społecznych, lekarzy pierwszego kontaktu, pielęgniarek,
2. opracowanie ulotek, plakatów , broszur dotyczących przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy na terenie Gminy i Miasta Raszków,
3. umieszczanie na stronie internetowej U GiM, MGOPS informacji o miejscach gdzie udzielana jest specjalistyczna pomoc oraz o różnych akcjach, których celem jest przeciwdziałanie przemocy.

Ad2. Zbudowanie systemu współpracy poszczególnych instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego.

1. Powołanie zespołu interdyscyplinarnego do oceny sytuacji problemowej w rodzinie i pomocy :
 - pracownik MG OPS
 - członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - pedagog szkolny
 - psycholog
 - funkcjonariusz Policji
 - przedstawiciele placówki służby zdrowia
 - kurator sądowy
 - przedstawiciel samorządu lokalnego

2. Usprawnienie i przyspieszenie przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem przemocy oraz ujednoczenie procedur postępowania.
3. Regularne spotkania Zespołu – raz na 2 miesiące lub w zależności od potrzeb.
4. Zbieranie statystyk liczbowych o skali zjawiska na terenie Gminy i Miasta.
5. Przygotowanie bazy danych na temat instytucji i organizacji zajmujących się bezpośrednio lub pośrednio zjawiskiem przemocy.
6. Opracowanie odpowiedniej dokumentacji przypadków udzielania pomocy i efektów tych działań.
7. Powołanie zespołu roboczego, interwencyjnego / w zależności od potrzeb : policjant, pracownik socjalny, kurator, pedagog/, który będzie bezpośrednio reagował na zjawisko przemocy w miejscu zdarzenia.

Ad3/. Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doznają;

1. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy poprzez spotkania wspierające, terapeutyczne z psychologiem oraz działania interwencyjne.
2. Zapewnienie schronienia osobom, które będą zmuszone opuścić swoje miejsce zamieszkania.
3. Objęcie pomocą dzieci z rodzin dotkniętych przemocą i zapewnienie im udziału w zajęciach świetlicowych.
4. Organizacja kolonii letnich z programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ad4/. Zapewnienie pomocy psychologicznej i prawnej osobom dotkniętym przemocą domową

1. Rozszerzenie działalności Punktu Konsultacyjnego ds. osób uzależnionych i ich rodzin o pomoc osobom dotkniętym przemocą.
2. Zatrudnienie psychologa w celu udzielania wsparcia i pomocy psychologicznej osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej oraz pracy w kierunku wzmocnienia rodziny i proponowaniu nowych form oddziaływań wychowawczych i terapeutycznych ;

V. Realizatorzy i partnerzy programu:

Realizatorem programu jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raszkowie we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariatem Policji, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, kuratorami sądowymi oraz organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze pomocy społecznej.

VI. Efekty.

Na skutek nagłośnienia zjawiska przemocy w rodzinie i pokazania możliwości udzielenia pomocy najprawdopodobniej dojdzie do ujawnienia większej skali tego zjawiska na terenie Gminy i Miasta. Poza tym nastąpi zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy ofiarom przemocy oraz zwiększenie wrażliwości społecznej i zmiana postaw społecznych wobec krzywdy drugiego człowieka.

VII. Finansowanie projektu :

Program będzie finansowany ze środków własnych gminy, środków budżetu państwa przeznaczonych na różne programy, środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz środki z Funduszy Unijnych.

Jest to dokument który wyznacza główne kierunki działań i ma na celu zwiększenie skuteczności wszechstronnych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zminimalizowanie negatywnych zjawisk społecznych na terenie Gminy i Miasta Raszków , a także umożliwi ubieganie się o dodatkowe środki finansowe na wsparcie rodzin.

Raszków, czerwiec 2010r.

Uzasadnienie

do uchwały Nr XLII/315/2010
Rady Gminy i Miasta Raszków
z dnia 30 września 2010 r.

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy i Miasta Raszków na lata 2010 – 2015

Na podstawie art. 6 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami) samorządy gmin zostały zobowiązane do realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W szczególności do tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy i Miasta Raszków na lata 2010-2015 pozwoli na wypracowanie skutecznych form pomocy osobom, rodzinom dotkniętym przemocą oraz na stworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wobec powyższego podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.